

Az éghajlatváltozás elleni küzdelem

Az EU az élen jár

Európai Bizottság

Az éghajlatváltozás elleni küzdelem

Az EU az élen jár

Európa mozgásban sorozat

2008 – 24 o. – 16,2 × 22,9 cm

Ez a füzet, valamint az EU-val kapcsolatos további rövid és közérthető tájékoztató anyagok az interneten az alábbi oldalon olvashatók: ec.europa.eu/publications

Európai Bizottság
Kommunikációs Főigazgatóság
Kiadványok
B-1049 Brüsszel

A kézirat lezárva: 2007. szeptember

Borítóillusztráció: © Shutterstock

Luxembourg: Az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala, 2008

ISBN 978-92-79-06063-2

© Európai Közösségek, 2008

Másolás engedélyezve

Printed in Belgium

FEHÉR KLÓRMENTES PAPIRRA NYOMTATVA

Az éghajlatváltozás elleni küzdelem

Az EU az élen jár

Tartalomjegyzék

Éghajlatváltozás: fenyegetés és kihívás	3
A követendő út: integrált válasz	5
Támaszkodjunk az elért eredményekre	10
Az energiapolitika hozzájárulása	13
A technológia szerepe	21
<i>Hogyan csökkenthetjük szén-dioxid-kibocsátásunkat?</i>	22
További olvasnivaló	24

Éghajlatváltozás: fenyegetés és kihívás

A bolygónkat fenyegető egyik legnagyobb veszély az éghajlatváltozás. Ha a Föld hőmérséklete az iparosodás előtti szintnél több mint 2 °C-kal magasabb lesz, az éghajlatváltozás valószínűleg visszafordíthatatlanná válik, és ennek súlyos hosszú távú következményei lehetnek. A Föld alacsonyan fekvő térségei, köztük számos európai ország jelentős területei végleg eltűnhetnek az emelkedő tengerszint alatt. Ráadásul a világ számos részén nem lenne elegendő az ivóvíz. Az anyagi és gazdasági károkat okozó szélsőséges időjárási jelenségek egyre gyakoribbá válhatnak. A megváltozott éghajlat kezelésének költségei miatt gazdaságok indulhatnak hanyatlásnak.

A Föld átlaghőmérséklete 10 000 éven keresztül, az ipari forradalomig jórészt állandó volt. 1850 óta, amióta megbízható és pontos mérési adatok állnak rendelkezésre, az átlaghőmérséklet 0,76 °C-kal nőtt. Amennyiben nem teszünk semmit, az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) által összehívott nemzetközi tudóscsoport szerint az átlaghőmérséklet valószínűleg további 1,8–4,0 °C-kal emelkedik az évszázad végéig, ám az is lehetséges, hogy akár további 6,4 °C-kal. Elkezdődött a verseny az idővel annak megakadályozására, hogy bekövetkezzen a fordulópontnak tekintett 2 °C-os emelkedés. A versenyt nagy valószínűséggel elveszítjük, hacsak legkésőbb 2020-ig nem stabilizálódik a világszintű kibocsátás mértéke, és azután nem sikerül ezeket 2050-ig visszazorítani az 1990-es szint felé.

Az egyre szélsőségesebb éghajlat miatt nem csak Velencének kell majd javítani árvízvédelmi rendszerén

Miért változik az éghajlat?

A Föld légköre vízgőzt, szén-dioxidot és más természetesen előforduló gázokat tartalmaz, amelyek átvesztik a napfényt, és visszaverik a Földről visszasugárzó hőt. Ez az „üvegházhatásnak” nevezett természetes folyamat tartja a Föld hőmérsékletét az élethez szükséges szinten. Enélkül a globális átlaghőmérséklet az elviselhetetlen – 18 °C körül alakulna.

Azonban az olyan emberi tevékenységek, mint a fosszilis tüzelőanyagok égetése és az erdők pusztítása növelik a szén-dioxid és a többi üvegházhatású gáz szintjét a légkörben. Ez a többletkibocsátás fokozza a természetes üvegházhatást, így melegebbé teszi a Földet, és megváltoztatják az éghajlatot.

A megoldás ezért az üvegházhatású gázok, különösen a szén-dioxid globális kibocsátásának csökkentése; vagyis jobban kell gazdálkodnunk a természetes erőforrásokkal. A fosszilis tüzelőanyagok – a villamos energia előállításához, fűtéshez, hűtéshez és közlekedéshez használt kőolaj, földgáz és szén – az üvegházhatású gázok kibocsátásának fő forrásai. Kevesebbet és hatékonyabban kellene belőlük elégetnünk. Ugyanakkor fontos, hogy a szén-dioxid légkörbe jutását például úgy is megakadályozzuk, hogy képződésekor elkülönítjük, és föld alatti kimerült gázmezőkön vagy sóbarlangokban tároljuk.

Az éghajlatváltozás kezeléséhez az is elengedhetetlenül szükséges, hogy megállítsuk az erdők pusztulását, különösen a trópusi esőerdők eltűnését, hiszen az erdők szén-dioxidot elnyelő „széntartályokként” működnek. Az erdők szén-dioxidot vesznek fel, amikor nőnek, de kivágásukkor ez megszűnik.

A globális felmelegedéshez más is hozzájárul, mint például a szeméttelpeken lerakott hulladékból felszabaduló metán, vagy a túlzott műtrágyahasználat által okozott kibocsátás, de főbűnösnek a fosszilis tüzelőanyagok használata és az erdőirtások számítanak.

A követendő út: integrált válasz

Az EU integrált energia- és éghajlatváltozási politikát követ, mivel a fosszilis tüzelőanyagok égetése nagyban hozzájárul az éghajlatváltozáshoz. Az EU vezetői 2007 márciusában ilyen megközelítés követéséről állapodtak meg. Ez a politika jól mutatja Európa vezető szerepét az éghajlatváltozás kezelésében, és egyben biztosítja az EU számára az ellátásbiztonság és a versenyképesség növelését.

Az integrált energia- és éghajlatváltozási politika új ipari forradalom kezdetét jelzi, amely megváltoztatja energiatermelésünk és -felhasználásunk módját, és a felhasznált energia típusát. A cél az, hogy éghajlatbarát gazdaságot alakítsunk ki, amely alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákon és energiaforrásokon alapul.

Annak érdekében, hogy a globális felmelegedést 2 °C-ra korlátozzuk, 10–15 éven belül meg kell állítani az üvegházhatású gázok kibocsátásának növekedését, 2050-re pedig az 1990-es szint felére kell visszazorítani a kibocsátást. Az EU arra törekszik, hogy e célok elérése érdekében új globális megállapodás jöjjön létre. Első lépésként 2020-ig az iparosodott országoknak kellene közösen az 1990-es szint 70%-ára csökkenteniük üvegházhatásúgáz-kibocsátásukat. A fejlődő országoknak – mint például Kínának és Indiának – is hozzá kell látniuk kibocsátásuk növekedésének korlátozásához.

Elkötelezettségének alátámasztásaképpen és partnereinek követendő példát mutatva az EU kötelezettséget vállalt arra, hogy saját üvegházhatásúgáz-kibocsátását 2020-ig legalább 20%-kal csökkenti, függetlenül attól, hogy mit csinál a többi ország. Az EU ezt a csökkentést az új integrált energia- és éghajlat-politikájában előírányzott cselekvések és a már meglévő intézkedések segítségével tervezi elérni.

Az EU vezetői elhatározták, hogy:

- az energiahatékonyság fokozásával 20%-kal csökkentik az energiafogyasztást a 2020-ra előre jelzett adatokhoz képest;
- 2020-ra 20%-ra növelik a megújuló energiaforrások arányát az általános energiafogyasztásban, ezzel majdnem megháromszorozva a jelenlegi szintet;
- 2020-ra tízszeresre – legalább 10%-ra – növelik a bioüzemanyagok arányát az általános benzin- és gázolaj-felhasználásban, feltéve, hogy a fenntartható, nem élelmezési célú növényekből előállított „második generációs” bioüzemanyagok elérhetővé válnak a kereskedelmi forgalomban is;
- alacsony vagy akár nulla kibocsátású technológiákat fejlesztenek ki és támogatnak, beleértve a szén-dioxid elkülönítést és tárolását is – azaz a szén-dioxid légkörbe jutásának megakadályozását azáltal, hogy elkülönítik és föld alatti kimerült gázmezőkön vagy régi sóbányákban tárolják a szén-dioxidot –, annak érdekében, hogy ezek nagyban hozzájáruljanak a kibocsátás 2020-ra történő csökkentéséhez;

- jobban integrálják az EU energiapiacait, azaz további lépéseket tesznek a versenykéesebb, európai szintű elektromosáram- és gázpiac irányába;
- jobban összehangolják az uniós energiapolitikát más szakpolitikákkal, nemcsak a környezetvédelmi politikával, hanem például a kutatási, a mezőgazdasági és a kereskedelmi politikával is;
- fokozzák a nemzetközi együttműködést: ha az EU közös nevezőre tud jutni az energiaügy terén, és véleményét egy hangon tudja képviselni, akkor az energiáról folyó globális vita vezetőjévé válhat.

Kiindulási pontként az a hároméves, 2007–2009-re vonatkozó cselekvési terv szolgál, melynek célja, hogy megmutassa az EU-nak – és állampolgárainak –, hogyan lehet ötvözni az éghajlatváltozás elleni harcot a nagyobb energiaellátási biztonsággal és a folyamatos gazdasági növekedéssel.

Vonattal gyorsabb és tisztább: az éghajlatváltozás elleni küzdelemben alapvető fontosságú a gépjárművek kibocsátásának csökkentése

Mit mondanak a tudósok?

Az elmúlt 150 év alatt az átlaghőmérséklet majdnem 0,8 °C-kal nőtt világszerte. Európa gyorsabban melegszik, mint a világszerte: a hőmérséklet itt kb. 1 °C-kal emelkedett. A világ 12 legmelegebb évéből 11 – amióta 1850-ben megbízható adatokat kezdtek rögzíteni – 1995 és 2006 közé esett. Az emelkedő hőmérséklet hatásai világosan láthatók a Déli-sark és az Alpok jegének olvadásán, az eső és a havazás, a szárazságok és hőhullámok alakulásán, és a trópusi ciklonok intenzitásán.

Számos szakértő úgy gondolja, hogy a globális felmelegedést az iparosodás előtti hőmérséklet felett legfeljebb 2 °C-kal meg kell fékezni, ha meg akarjuk akadályozni, hogy az éghajlatváltozásnak visszafordíthatatlan hatásai legyenek. Ugyanakkor a tudósok egyetértenek abban, hogy a világ átlaghőmérséklete a mai szinthez képest akár 6 °C-kal is emelkedhet az évszázad végéig, ha továbbra sem teszünk semmit.

1970 és 2004 között 70%-kal nőtt az üvegházhatású gázok kibocsátása világszerte. Az energiaellátási szektorban ez 145% volt. A közlekedésből származó növekedés 120%-os, az iparból származó pedig 65%-os volt. 40%-os növekedést eredményezett az is, hogy csökkent az erdők szén-dioxid-elnyelő kapacitása, és hogy változások történtek a földhasználatban.

Az éghajlatváltozás bizonyítékainak és hatásainak értékeléséért felelős nemzetközi fórum az 1988-ban alakult éghajlatváltozással foglalkozó kormányközi munkacsoport (Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC). A munkacsoport, amely az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) Környezetvédelmi Programja és a Meteorológiai Világszervezet közös kezdeményezéseként jött létre, értékeli azokat a tudományos, technikai és társadalmi-gazdasági információkat, amelyek az emberi beavatkozás által előidézett éghajlatváltozás kockázatainak megértéséhez kapcsolódnak. Értékeléseinek elkészítésében több száz vezető szakértő vesz részt a világ minden tájáról. 1990 óta az IPCC négy értékelő jelentést készített, a legutóbbit 2007-ben. Jelentésről jelentésre nőtt a munkacsoport azon meggyőződése, hogy az üvegházhatású gázok felelősek az éghajlatváltozásért.

A következő generációkért

Az éghajlatváltozás elleni küzdelem valószínűleg azzal fog járni, hogy jelentősen meg kell változtatnunk életmódunkat, de ez nem jelenti azt, hogy fel kell áldozni jelenlegi életszínvonalunkat. A változások teljes mértékben összhangban állnak az EU munkahelyteremtéssel és növekedéssel kapcsolatos prioritásaival, valamint a fenntartható fejlődéssel.

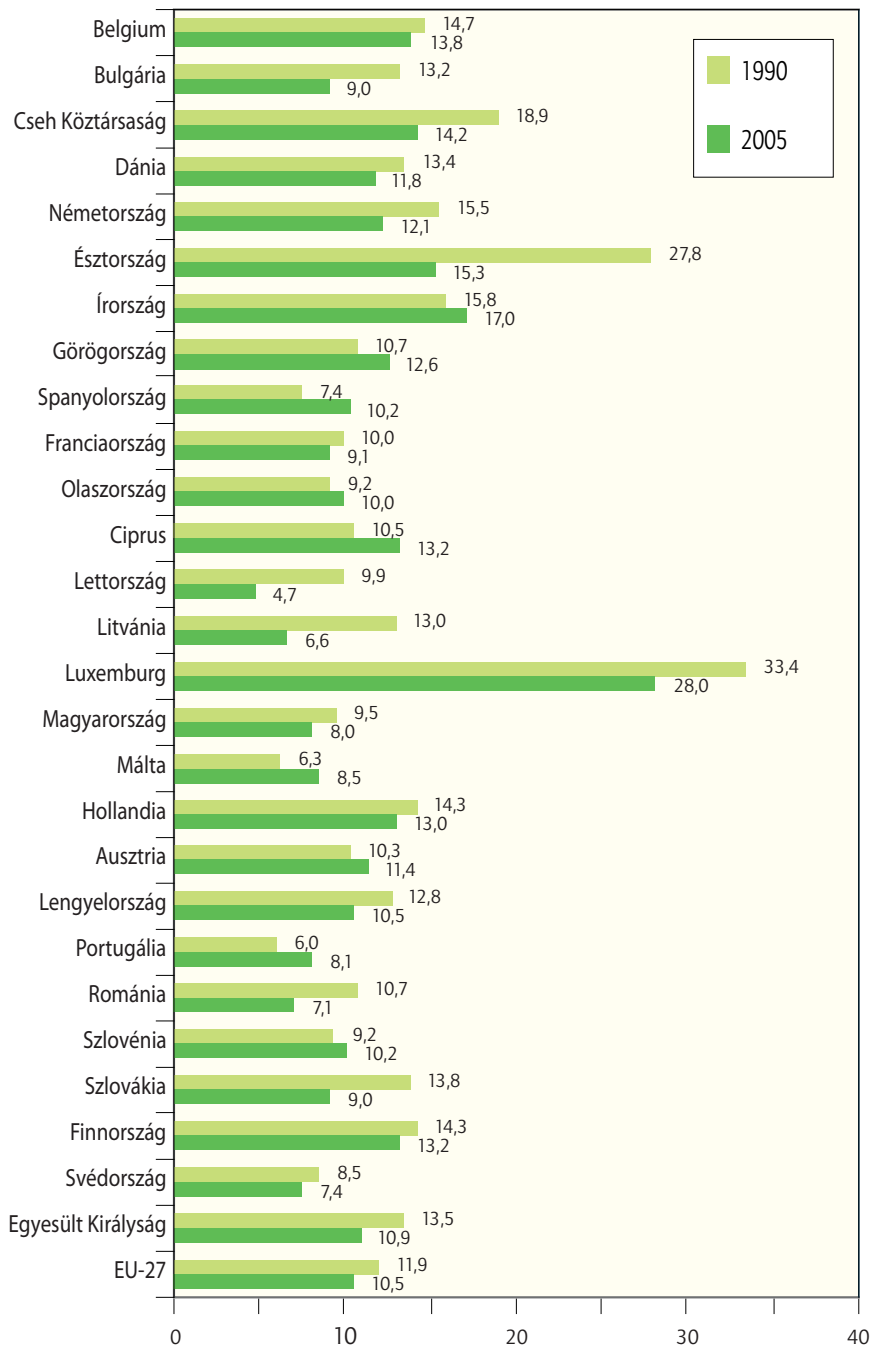
A változások költségei nagyon korlátozottak lesznek, és mindenképpen alacsonyabbak maradnak, mint az éghajlatváltozás által okozott károk lennének, ha nem tennénk ellene semmilyen lépéseket. Amennyiben a fejlett országok megegyeznének abban, hogy összes kibocsátásukat 30%-kal csökkentik 2020-ig, az éves gazdasági növekedés csupán 0,2%-kal esne vissza.

Ez nagyon alacsony ár lenne az éghajlatváltozás hosszú távú potenciális költségeinek megelőzéséért; sőt, a számítás nem is veszi figyelembe annak a további haszonnak az értékét, amelyet a légszennyezettség csökkenése, az előre látható árú energiaellátás biztonsága, és a versenyképesség növekedése idéz elő az innováció által. A gyakorlatban a kibocsátás csökkentésének gazdasági költségei valószínűleg kisebbek lesznek, mint a fenti előnyökből származó hasznok.

Ha nem cselekszünk most, a jövő generációi számára a síelés már csak történelem lesz

Az EU tagállamainak egy főre jutó üvegházhatásúgáz-kibocsátása 1990-ben és 2005-ben

Forrás: EK

Támaszkodjunk az elért eredményekre

Az éghajlatváltozás elleni küzdelmet az EU nem a semmiből kezdi. Az elmúlt években az EU fokozatosan erősítette az energiahatékonyság növelésére, a gyárak és autók kibocsátásának korlátozására, és az energiatakarékosságra ösztönzésére irányuló intézkedéseit. Az újrahasznosítási szabályok és a hulladéklerakó telepek használatának korlátozása is hozzájárul az EU által kibocsátott szén-dioxid mértékének, azaz az EU szén-dioxid-lábnomának csökkentéséhez. A hetedik kutatási és technológia-fejlesztési keretprogram a legújabb eleme annak az uniós kutatási programsorozatnak, amely fokozott hangsúlyt helyez a környezetre, a tiszta és alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó energiára, és az éghajlatváltozásra.

Nagyon fontos, hogy az EU már a közepén jár annak a programnak, amelyet a kibocsátás 2012-ig 8%-kal történő csökkentésére hoztak létre. Az EU az Egyesült Nemzetek Szervezetének Éghajlatváltozási Keretegyezményéhez csatolt úgynevezett Kiotói Jegyzőkönyv alapján kötelezte el magát e cél mellett.

A Kiotói Jegyzőkönyv

A Kiotói Jegyzőkönyvről 1997-ben állapodtak meg. Azt a célt tűzte ki a fejlett világ számára, hogy 1990 és 2012 között átlagosan 5,2%-kal csökkentse az üvegházhatásúgáz-kibocsátást. Az EU akkori 15

tagállama ennél tovább ment, és együttes kibocsátásuk 8%-os csökkentése mellett kötelezték el magukat. A jegyzőkönyv rugalmas piaci alapú mechanizmusokat is kialakított – többek közt a kibocsátáskereskedelem rendszerét – annak érdekében, hogy segítse az iparosodott országokat ezeknek a csökkentéseknek a legkevesebb költséggel történő megvalósításában, és hogy ösztönözze a tiszta energiával kapcsolatos projektekbe történő beruházásokat a fejlődő országokban és az átalakulás alatt álló gazdaságokban.

Annak ellenére, hogy az Egyesült Államok és Ausztrália nem ratifikálta a jegyzőkönyvet, és így hivatalosan nem járulnak hozzá a benne lefektetett célok eléréséhez, kibocsátás-csökkentési céljai elérésére az EU konkrét intézkedéseket tett, amelyek a tagállamok gazdasági és ipari fejlettségének szintjét is figyelembe veszik. Az EU-hoz 2004-ben csatlakozott legtöbb ország egyéni célokat vállalt a Kiotói Jegyzőkönyv értelmében, még mielőtt az EU tagjaivá váltak volna.

A célok elérése

Az európai éghajlat-változási program segíti az EU-t és tagállamait a Kiotói Jegyzőkönyv alapján vállalt kibocsátás-csökkentési célok elérésében. Az Európai Bizottság által irányított európai éghajlat-változási program eddig az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére irányuló mintegy 40 európai szintű szakpolitika és intézkedés végrehajtását segítette elő. Ezek azokat az intézkedéseket egészítik ki, amelyeket az egyes uniós országok odahaza hoztak meg. Az EU-szintű intézkedések közé tartoznak az épületekre vonatkozó energiaszabványok, valamint az olyan ipari gázok használatát korlátozó jogszabályok, amelyeknek nagyon magas a globális felmelegedést okozó hatásuk. Az európai éghajlat-változási program eddigi legfontosabb szakpolitikai eredménye az üvegházhatású gázok közösségi kibocsátás-kereskedelmi rendszere (lásd a keretes szöveget a 12. oldalon).

Az EU-nak sikerült függetlenül a gazdasági növekedést az üvegházhatású gázok kibocsátásától. Míg az Unió gazdasága növekedett 1990 és 2005 között, a 27 tagállam együttes kibocsátása 7,9%-kal csökkent. A 15 „régli” tagállamban (EU-15) a kibocsátás 1,5%-kal csökkent. Ez az eredmény biztató, de sokkal többre van szükség annak érdekében, hogy az EU-15-országok elérjék a 8%-os csökkentési szintet 2012-re. A jövőbeli kibocsátásról szóló legújabb előrejelzések szerint ez a cél elérhető, feltéve, hogy a tagállamok ténylegesen végrehajtják a tervezett intézkedéseket.

A szélturbinák látványa egyre általánosabb lesz a jövőben

Innovatív mechanizmus

Az EU éghajlatváltozás elleni küzdelemre vonatkozó stratégiájának egyik legfontosabb pillére az üvegházhatású gázok közösségi kibocsátás-kereskedelmi rendszere, amely 2005 januárjában indult útjára. Ez volt az első nemzetközi kereskedelmi rendszer a CO₂-kibocsátás vonatkozásában, és ez vált a szén-dioxid-kereskedelem gyors terjedésének fő motorjává az egész világon. A kibocsátás-kereskedelem hozzájárul ahhoz, hogy a kibocsátást a legkisebb költség mellett lehessen csökkenteni.

Az üvegházhatású gázok közösségi kibocsátás-kereskedelmi rendszerében jelenleg az energia- és az ipari ágazat 10 500 létesítménye vesz részt, amelyek együttesen az EU CO₂-kibocsátásának majdnem feléért felelősek. Mivel szén-dioxid-kibocsátásukat költségek terhelik, a rendszer állandóan arra ösztönzi a részt vevő vállalatokat, hogy a lehető legnagyobb mértékben csökkentsék kibocsátásukat.

Ebben a rendszerben minden EU-tagállam nemzeti hatóságai bizonyos mértékű kibocsátási jogosultságot (kibocsátási kvótákat) adnak a létesítményeknek. A piacon lévő jogosultságok teljes számának „plafonja” vagy határa szabja meg a piac működéséhez szükséges szűkösseget. Azok a vállalatok, amelyek jogosultságuk szintje alatt tartják kibocsátásukat, eladhatnak annyi kvótát, amennyire nincs szükségük. Azoknak a vállalatoknak, amelyek nem tudják kibocsátásukat a megengedett szint alatt tartani, két lehetőségük van: vagy olyan intézkedéseket hoznak, amelyekkel csökkentik saját kibocsátásukat (például hatékonyabb technológiákba ruháznak be vagy kevesebb szén-dioxid-kibocsátással járó energiaforrást használnak), vagy a piacról szerzik be a további szükséges kvótákat – ezzel gyakorlatilag egy másik vállalatnak fizetnek azért, hogy az helyettük is csökkentse kibocsátását.

Az üvegházhatású gázok közösségi kibocsátás-kereskedelmi rendszerébe tartozó vállalatoknak arra is lehetőségük van, hogy olyan károsanyag-kibocsátási kvótákat használjanak fel, amelyek az EU-n kívüli országok energiatakarékossági projektjei következtében keletkeztek. Ezt a rendszert a Kiotói Jegyzőkönyv tiszta fejlesztési mechanizmusa és együttes végrehajtási eszköze szervezi. Az ilyen kvóták iránti kereslet erőteljes ösztönzést ad az olyan beruházásoknak, amelyek más országok kibocsátásának csökkentésére irányulnak.

Az energia- és ipari ágazat létesítményei nem egyedül felelősek a légkör CO₂-szintjének emelkedéséért. Ezért az Európai Bizottság azt javasolta, hogy a közösségi kibocsátás-kereskedelmi rendszert 2011-től a légi közlekedés egyre emelkedő kibocsátására is terjesszék ki. Ezenkívül a rendszer jelenleg folyó felülvizsgálatainak eredményeképpen további ágazatok és gázok is bekerülhetnek a rendszerbe.

Az energiapolitika hozzájárulása

Az üvegházhatású gázok kibocsátása nagyrészt az energiafelhasználásból és -termelésből származik. A megfelelő energiapolitika ezért alapvető fontosságú az éghajlatváltozással kapcsolatos célok eléréséhez. Az energiával kapcsolatos közös fellépés nem új. Az Európai Unió sok éve rendelkezik egységes energiapolitikai koncepcióval. Az EU energiaválság esetén való egységes fellépése sem újkeletű. Az 1970-es évek ellátási válságának következtében az EU-nak például összehangolt politikája van a stratégiai olajtartalékokra és a kőolajtermékekre vonatkozóan.

Ahogy a tudósok figyelmeztetései egyre komolyabbá váltak az éghajlatváltozás hatásaival kapcsolatban, az EU felismerte, hogy sürgősen szükség van arra, hogy a számos meglévő kezdeményezést egy egységes európai energia- és klímapolitikába integrálja. Ez a politika olyan energiaellátást fog biztosítani, amely versenyképes, fenntartható és biztonságos, valamint megfelelő környezetvédelmi gyakorlattal ötvözve csökkenteni fogja a CO₂ és a többi üvegházhatású gáz kibocsátását.

Az EU energiapolitikájának fő elemei e célok elérése tekintetében a következők:

- hatékonyabb villamosenergia- és gázpiacok;
- diverzifikáció;
- ambiciózus megújulóenergia-politika;
- ésszerű energiafelhasználás;
- nemzetközi együttműködés.

Hatékonyabb villamosenergia- és gázpiacok

Fogyasztóként hozott döntéseinknek valódi hatása van az energiafelhasználásból és -termelésből származó üvegházhatású gázok kibocsátására. Elméletileg manapság minden uniós fogyasztó szabadon választhatja meg, hogy melyik szolgáltatótól vásárol gázt vagy elektromos áramot, így többek között megújuló energiaforrásokra specializálódott szolgáltató mellett is dönthet. A hatékonyan működő piacok könnyebb hozzáférést biztosítanak az energiához, és hozzájárulnak az alacsonyabb üvegházhatású gázkibocsátás előtt álló akadályok lebontásához. A piacok egyúttal az uniós energiaágazat versenylőnyének fenntartását is elősegítik. Tovább lehetne javítani a feltételeket ahhoz, hogy mindenki tisztességes üzletet köthessen, és az ágazat új vállalkozásai ne kerüljenek hátrányos helyzetbe, az elektromos áram és a gáz pedig szabadon áramolhasson az EU határain keresztül. A határokon átnyúló kereskedelem nélkülözhetetlen a piaci verseny kiegyeződéséhez.

A kibocsátási kvótákat be lehet fektetni például ebbe az éghajlatbarát, alternatív téglagyártási technológiába Indiában

© World Bank photo/CCF India carbon finance project US&K

Diverzifikáció

A nagyobb ellátásbiztonság azt jelenti, hogy nem egyetlen fajta energiaforrástól vagy néhány EU-n kívüli ország szállítótól függünk, hanem több energiát termelünk az EU-n belül, és amennyiben szükséges, a világ stabil régióiból biztosítjuk az ellátást. Azt is jelenti, hogy meg kell egyezni a készletek válsághelyzetekben történő felosztásáról, mivel az egyes EU-tagállamok importfüggősége nagyon eltérő.

Az EU energiafogyasztásának mintegy 80%-a fosszilis tüzelőanyagokból – kőolaj, földgáz és szén – származik, amelyek mindegyike a CO₂-kibocsátás fő forrásának számít. A technológia fejlődése hozzájárul a kibocsátás csökkentéséhez, és a következő évtized környékén valószínűleg már a „tisztá” széntekológiák is működőképesek lesznek. A fosszilizüzelőanyag-források mindazonáltal végesek, és nagyrészt ki fognak merülni az évszázad közepére. Ezért használatuk csökkentése is hozzájárul az EU energiabiztonságához, valamint az éghajlatváltozás csillapításához.

Ráadásul az EU saját fosszilizüzelőanyag-forrásai hamarabb fognak kimerülni, mint általában véve a világ erőforrásai. Az EU egyre inkább függ a behozataltól, ezért egyre sebezhetőbbé válik az ellátással és

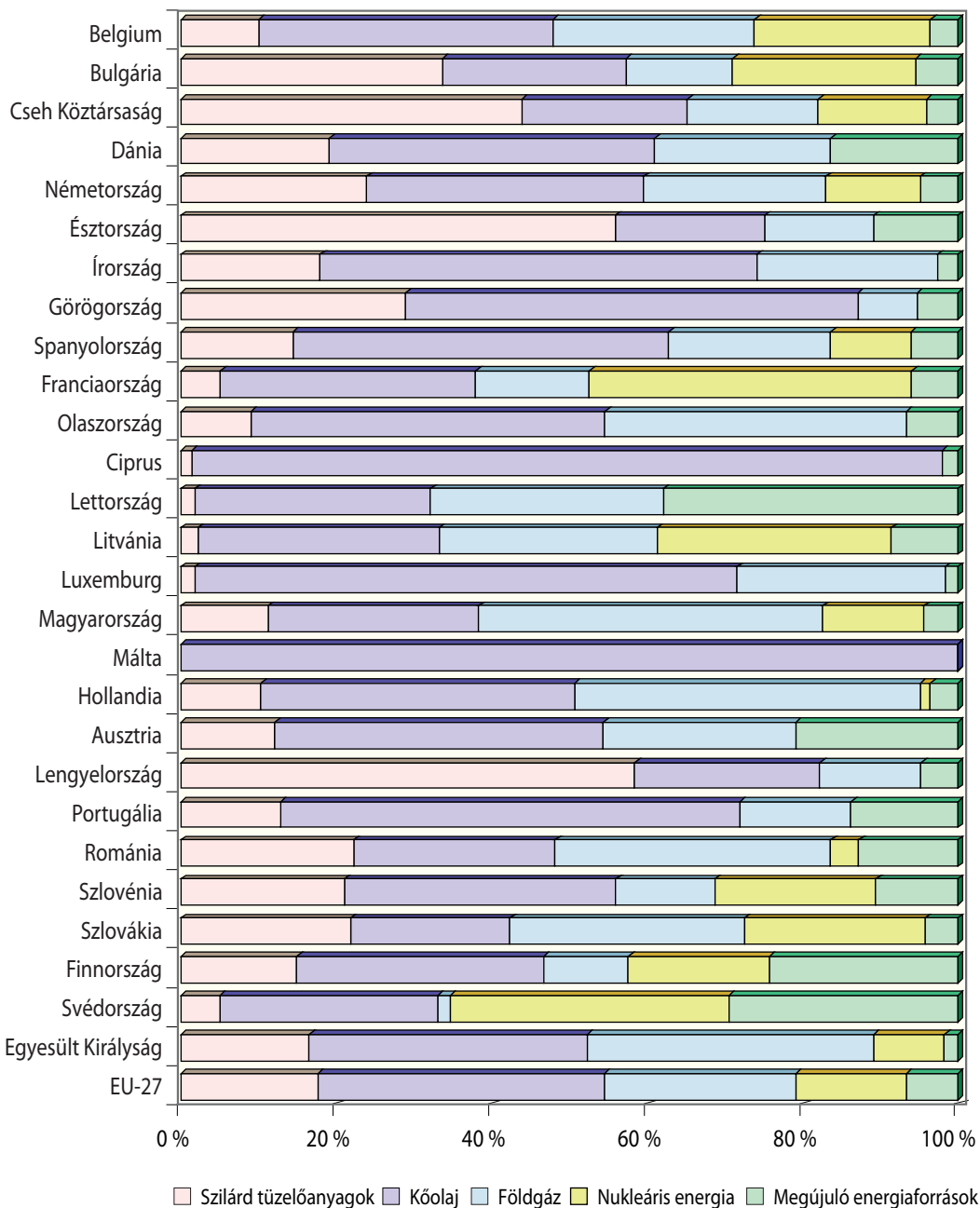
az árváltozásokkal szemben. Az importált kőolajtól való függés 93%-ra, az importált gáztól való pedig 84%-ra emelkedhet 2030-ra, ha nem változtatunk energiafogyasztásunkon és a felhasznált tüzelőanyagok arányán. Az EU jelenleg a felhasznált földgáz 50%-át csupán három forrásból kapja: Oroszországból, Norvégiából és Algériából. Az EU importált energiától való függése 2005-ben 52,3% volt.

A nagyobb arányú hazai termelésű energiafelhasználás olyan megújuló energiaforrásokon alapuló, alacsony vagy nulla szén-dioxid-kibocsátású technológiák szélesebb körű alkalmazását fogja szükségessé tenni, mint a szél-, nap- és vízenergia, valamint a biomassa, hiszen az EU nagyon kevés saját fosszilizüzelőanyag-forrással rendelkezik. Végül nagyon valószínű, hogy a hidrogént is felveszűk az alkalmazott energiaforrások közé. Néhány uniós ország nukleáris energiát is fog használni. A belátható jövőben ez nukleáris hasadási energiából fog származni, mivel nem valószínű, hogy a fúziós technológia az évszázad második fele előtt elérhetővé válik.

Berlin csak egyike azoknak a városoknak, amelyek uniós támogatással hidrogénhajtású buszokat üzemeltetnek

Energiafogyasztás a felhasznált tüzelőanyagok típusa szerint, 2005

Forrás: Eurostat.

© Corbis

Ha nem bánunk okosabban az energiával, a jéghegyek tovább fognak olvadni

Ambiciózus megújulóenergia-politika

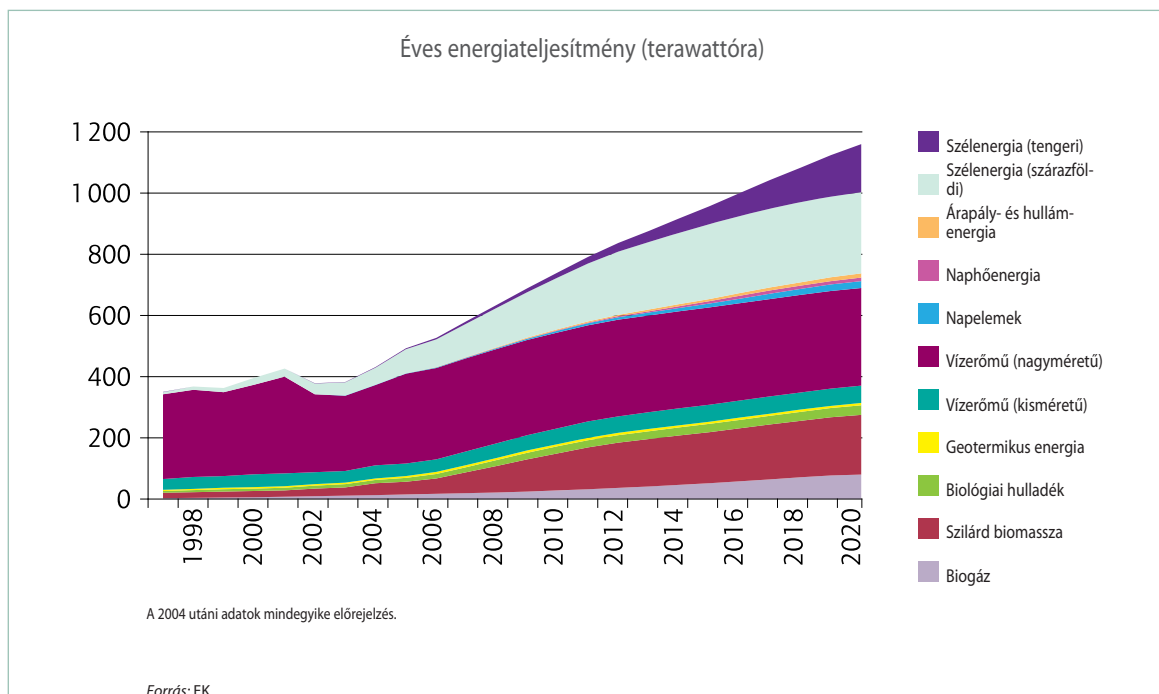
Az 1990-es évek óta az EU fejleszti és támogatja a megújuló energia használatát és termelését. A megújuló energiaforrások használatának ösztönzése csökkenti a fosszilizüelőanyag-fogyasztást, diverzifikálja az energiaforrások használatát, és hozzájárul az energiaellátás biztosításához. Új iparágak és technológiák kialakulását is elősegíti.

Az EU tagállamai először megállapodtak egy indikatív célban, mely szerint 2010-re az energia 12%-át megújuló forrásokból fogják fedezni. Ennek elérése érdekében új jogszabályokat fogadtak el, amelyek nemzeti célokat állapítanak meg a megújuló forrásból származó elektromos áram és a

közlekedésben használt bioüzemanyagok tekintetében, hogy növeljék a megújuló energiaforrások használatának arányát az EU tagállamaiban. Ezenkívül a magánszektor is ösztönözték a szükséges beruházások végrehajtására.

2007-ben az EU vezetői megállapodtak arról, hogy még szigorúbb kötelezettséget vállalnak, és kötelező nemzeti célokat tűznek ki: 2020-ra energiafelhasználásunk 20%-ának kell megújuló forrásból származnia. Idetartozik az is, hogy 2020-ra a közlekedéshez használt üzemanyagok 10%-ának bioüzemanyagnak kell lennie. Így a megújuló energiaforrások felhasználása drámaian növekedni fog.

Várhatóan hogyan növekszik az EU-ban a megújuló energiaforrások használata?

Növekedni fog a biomassza (fa), a biogáz és a biológiai hulladék felhasználása, például erőművekben. A kapcsolt energiatermelés is egyre inkább elterjed, melynek során az elektromos áram előállításakor keletkezett gőz nem vész el, hanem például a távfűtőrendszerekben kerül hasznosításra. Az épületekben is több helyen fognak biomassza-bojlereket használni, különösen ha le kell cserélni az olajjal vagy elektromos árammal működő vízmelegítő rendszereket. Várható, hogy a föld mélyében rejlő (geotermikus) hőenergia kitermelése is növekedni fog, csakúgy, mint a napenergia

használata. Az elektromos áram előállításában a legnagyobb növekedés valószínűleg a szélenergia területén várható az egyre több és egyre hatékonyabb turbináknak köszönhetően. A közlekedésben a bioüzemanyagok részesedésének várható növekedésével ez a gyorsan növekvő ágazat is eszközözt kap kezébe a CO₂-kibocsátás csökkentéséhez.

A mezőgazdaság új szerepe

Jelenleg a mezőgazdasági terményekből előállított bioüzemanyagok jelentik az egyetlen nagy mennyiségben rendelkezésre álló, a benzint és a gázolajat helyettesítő üzemanyagot a közlekedés számára. A bioüzemanyagok használatának ösztönzése hozzájárul a kibocsátás csökkentéséhez, és szélesebb körű üzemanyag-választékot biztosít. A bioüzemanyag számos, az EU-ban termelt növényből előállítható, többek közt búzából és olajos magvakból is. Bioüzemanyag más növényekből, például cukornádból is előállítható, így akár harmadik országokból is lehet importálni.

Az EU elegendő mezőgazdasági potenciállal rendelkezik a bioüzemanyag-termeléshez. A közeljövőben a bioüzemanyagokat mezőgazdasági és erdészeti termékek, valamint szerves hulladékok sokkal szélesebb skálájából fogják előállítani ahelyett, hogy tisztán olyan terményeket használnának erre a célra, amelyekből élelmiszer és takarmány is készíthető. Akár az EU-ban, akár az EU-n kívül folyik a bioüzemanyagok előállítása, biztosítani kell annak fenntarthatóságát, azaz azt, hogy ne vezessen erdőirtáshoz vagy a biodiverzitás csökkenéséhez, illetve ne legyen negatív hatással az élelmiszer-termelésre.

Intelligens energiafelhasználás

Az ellátásbiztonság garantálásának és az éghajlat kímélésének a legkönnyebb módja az energiakereslet csökkentése. Tehát hatékonyabban kell felhasználnunk az energiát, hogy minél kevesebb pazarlás történjen. Ez energiatakarékos technológiákkal, magatartásunk megváltoztatásá-

val, vagy a kettő kombinációjával érhető el. Mindemellett az energiatakarékosság gazdaságilag is előnyös: ha sikerül megvalósítani azt az uniós célt, hogy 2020-ra 20%-kal kevesebb energiát fogyasszunk el annál, mint amit egyébként felhasználnánk, évente 100 milliárd eurót takaríthatunk meg.

Úgy tűnhet, hogy ezt a célt nehéz lesz elérni, de valójában rengeteg módja van annak, hogy sokkal hatékonyabban használjuk fel az energiát, gyakran csak minimális erőfeszítés árán. Az energiafogyasztás címkéken való feltüntetése, a minimális hatékonysági előírások és a háztartási gépek gyártóinak önkéntes megállapodásai például majdnem 50%-kal csökkentették egy átlagos új hűtő vagy fagyasztó energiafogyasztását 1990 óta. Számos más készülék, mint például a mosógépek és mosogatógépek esetében több mint 25%-os csökkentést sikerült elérni. A nemzetközi Energy Star-program eligazítást nyújt a leginkább energiabarát irodai és számítástechnikai eszközök területén.

A közlekedés az egyik olyan terület, ahol hatalmas kiaknázatlan energiahatékonysági lehetőségek rejlenek, ezért az EU együttműködik az autó- és az üzemanyagiparral annak érdekében, hogy megvalósuljanak ezek a lehetőségek, és csökkenjen a járművek CO₂-kibocsátása. A forgalmi torlódások visszaszorítása érdekében az EU az infrastruktúra és a szakpolitikák javításán is dolgozik: a forgalmi dugók ugyanis pazarolják az üzemanyagot.

Az EU energiafogyasztásának 40%-áért az épületek felelősek. Az épületekre, valamint fűtési és melegvízrendszerükre vonatkozó egyre szigorúbb előírások csökkentik a felhasznált energiamennyiséget és a felesleges fűtés és hűtés okozta kibocsátást. A kutatások új és jobb szigetelőanyagok előállításához járulnak hozzá. Az ehhez hasonló intézkedések lehetővé tehetik, hogy 2020-ra 28%-kal csökkentjük az épületek energiafelhasználását. Ez az EU teljes energiafelhasználása esetében több mint 10% megtakarítást jelentene.

Nagyon sok energiát pazarolnak a nem eléggé hatékony berendezések. Az EU ezért ösztönzi a még inkább energiahatékony berendezések használatát azáltal, hogy megköveteli az energiafogyasztás címkéken való feltüntetését, és minimális előírásokat állapít meg a teljesítmény tekintetében.

Kérdezzük meg az eladót az energiafogyasztásról; az EU piros, sárga és zöld energiacímkéi segítenek az eligazodásban

*Az energiatakarékos égők
hosszú távon olcsóbbak*

Az energiatakarékos világítás elterjedését az utcákon, az irodákban és a lakásokban viszonylag könnyű megvalósítani, és az erre vonatkozó uniós előírások valószínűleg még az évtized vége előtt hatályba fognak lépni. A „hagyományos” égők „energiatakarékosra” cserélése például több mint 75%-kal csökkenti az energiafogyasztást. Az energiatakarékos égő megvásárlása többbe kerül, de az alacsonyabb villanyszámlák miatt megtérül a kezdeti befektetés.

Sokan anélkül fogyasztjuk feleslegesen az energiát, hogy észrevennénk, mennyire pazarló a magatartásunk. Az autókban és otthonunkban elhelyezett pontosabb és részletesebb mérők által több információ lesz saját fogyasztásunkról, ami lehetővé teszi számunkra, hogy a jövőben ésszerűbben használjuk fel az energiát. Ehhez viszont változtatnunk kell szokásainkon. Az EU európai fenntartható energia című kampánya úttörő példákkal szolgál.

Nemzetközi együttműködés

Az importfüggőség csökkenni fog, de továbbra is valóság marad. Ezért nagyon fontos a jó kapcsolat fenntartása az energiatermelő országokkal, valamint azokkal az országokkal, amelyekeken keresztül az energiát szállítják. Ez tőlünk keletre és délre fekvő országokkal jelent együttműködést: Oroszországgal, az EU-val közös határral rendelkező kelet-európai országokkal, Közép-Ázsia, a Kaszpi-tenger és a Fekete-tenger, valamint a Földközi-tenger országaival.

A többi – iparosodott vagy fejlődő – energiafogyasztó országgal folytatott együttműködés ugyanilyen fontos ahhoz, hogy közösen lehessen megegyezni az üvegházhatású gázok kibocsátását csökkentő intézkedésekről, hatékonyabban lehessen felhasználni az energiát, közösen lehessen megújuló energiaforrásokat és alacsony kibocsátású energiatermelési technológiákat fejleszteni, különös tekintettel a széndioxid elkülönítésére és tárolására. Ezen a területen a kutatás kulcsszerepet fog játszani az egyaránt megfizethető és tiszta energiatermelési technológiák elterjedésének támogatásában.

A technológia szerepe

A fosszilis tüzelőanyagok használatának visszaszorítása jelentheti ugyan azt, hogy a jövőben máshogy fogunk élni, azt azonban ez nem jelenti, hogy fel kellene adni jelenlegi vagy jövőbeni életszínvonalunkat. A technológia fejlődése nagyban hozzájárulhat ahhoz, hogy hatékonyabban használjuk fel az energiát mindennapi életünkben, az iparban, a közlekedésben és a fenntartható fejlődés területén.

Mivel az ökoinnováció és a fenntartható energiák területén az EU a világ első számú fejlesztője, az uniós ipar lépéselőnyben van a piacon, munkahelyeket teremt, és hozzájárul a növekedéshez. Az európai ipar pozíciója már most is elég jó: a világ ökoiparának és fenntartható energiarendszereinek mintegy harmada van európai kézben. Az összes nagyobb ipari ágazat közel háromnegyedében az európai vállalatok vezető szerepet töltenek be a fenntarthatóság terén, és az ökoipar, valamint a fenntartható energiarendszerek és szolgáltatások munkahelyek százezreit biztosítják.

A tiszta innováció ösztönzése

Az EU környezettechnológiai cselekvési terve széles körét öleli fel olyan tevékenységeknek, amelyek az ökoinnováció és a környezetvédelmi technológiák elterjedésének ösztönzésére irányulnak. A cselekvési terv ösztönzi a kutatást és fejlesztést, finanszírozási lehetőségeket mozgósít, és javítja a piaci feltételeket. Az EU kutatás és technológiafejlesztés finanszíro-

zására irányuló hetedik keretprogramján (2007–2013) belül a pénzügyi források jelentős részét az alacsony vagy nulla széndioxid-kibocsátású energiotechnológiák kutatására különítették el. Az energiakutatásra és az energiatakarékosság ösztönzésére vannak pénzforrások az EU versenyképességi és innovációs programjában is, amely egy „Intelligens Energia – Európa” című részprogramot tartalmaz.

Ezeknek a támogatásoknak a nagy részét olyan projektekre fordítják, amelyek közvetlen vagy közvetett módon kezelik az éghajlatváltozás kérdését. Ilyenek például a hidrogén- és üzemanyagcellák fejlesztése, amelyekre egyre inkább rá leszünk szorulva a fosszilis tüzelőanyagok használatának csökkentésével; a szén-dioxid elkülönítése és tárolása; az energiahatékonyság; a tiszta és hatékony közlekedés, valamint a környezetbarát anyagok.

Ezenkívül az EU részt vesz a legjobb gyakorlatok terjesztésében, és fórumot teremt a vezető tudósok számára tudásuk megosztásához. Ezek közé a tevékenységek közé tartozik egy stratégiai energia-technológiai terv, amelyet arra terveztek, hogy segítse az EU-t az energia ellátásával, termelésével és elosztásával kapcsolatos megközelítéseink gyökeres megváltoztatásában. Idetartoznak a különféle technológiai platformok is, mint például az európai hidrogén- és üzemanyagcella-technológiai platform.

Hogyan csökkenthetjük szén-dioxid-kibocsátásunkat?

Az EU szén-dioxid-kibocsátásának csökkentése nem csak a politikaformálók tőlünk távol hozott döntésein és az ipar nagy beruházásain múlik. Egyéni hozzájárulásunk is sokat számít, akárcsak az, hogy tájékozottak maradjunk. A kis változásoknak is nagy eredménye lehet.

Otthon

Az EU háztartásaiban felhasznált energia 70%-át a lakások fűtésére, 14%-át pedig vízmelegítésre használják. A következő lépésekkel Ön is hozzájárulhat a kibocsátás csökkentéséhez, és sok esetben pénzt is megtakaríthat.

- **Csökkentjük** a központi fűtés **hőmérsékletét** csupán 1 °C-kal; állítsuk a termosztátot még alacsonyabbra, ha elmegyünk otthonról és éjszakára, így akár negyedével is csökkenthetjük a fűtésszámlát.
- **Szigeteljük** a fűtéscsöveket és a falban lévő üregeket. Általában a falakon, a tetőn és a padlón keresztül távozó hő a felelős a hőveszteség több mint 70%-áért. A felújítást használjuk ki a lakás energiateljesítményének javítására is.
- A **hűtőt** a tűzhelytől és a bojlerétől távol **helyezzük** el, hogy a meleg ne kényszerítse több munkára a hűtőt. Ne hagyjuk, hogy eljegesedjen. Várjuk meg, míg kihűl az étel, és csak ezután tegyük be a hűtőbe.
- **Kapcsoljuk ki!** Ha otthon lekapcsolunk öt fölöslegesen égő lámpát a folyosókon és a szobákban, évente mintegy 60 eurót takaríthatunk meg. Az energiatakarékos égők használatával újabb 60 euró körül lehet az éves megtakarítás.
- **Gondoljuk át, mikor érdemes a háztartási gépeket használni:** csak akkor használjuk a mosógépet vagy a mosogatógépet, amikor már teljesen megtelt. Mérlegeljük, milyen hőmérsékletű programot választunk, és csak akkor használjunk szárítógépet, ha okvetlenül szükséges. Ha teát vagy kávét főzünk, csak annyi vizet forraljunk fel, amennyire szükség van. Ha mindannyian napi egy literrel kevesebb felesleges vizet forralnánk fel, a megtakarított energia az európai utcák harmadának kivilágítására elég lenne.
- **Ne hagyjuk készenléti (standby) állapotban a berendezéseket.** Kapcsoljuk ki teljesen az otthoni elektronikai eszközöket, a számítógépet, a modemet stb., és ne hagyjuk őket készenléti állapotban. Ezzel évente akár 100 eurót is megtakaríthatunk. Kapcsoljuk ki az irodai számítógépet is. A mobiltelefon-töltőt is húzzuk ki a konnektorból, amikor nem használjuk.
- **Zárjuk el a csapot** fogmosás közben, fürdés helyett pedig zuhanyozzunk. Egy átlagos zuhanyzással a fürdéshez felhasznált energiának akár a háromnegyede is megtakarítható.
- **Válogassuk szét a szemetet az újrahasznosításhoz.** Egy alumíniumdoboz újrafeldolgozása egy új előállításához szükséges energia 90%-át takarítja meg. A szerves hulladékot hasznosítsuk újra komposzt formájában. Csökkentjük a szemet mennyiségét azáltal, hogy kevesebb egyszer használatos terméket és csomagolást veszünk, és vásárolunk intelligensen: egy másfél literes palack előállításához kevesebb energiára van szükség és kevesebb szemet keletkezik belőle, mint három félliteres palackból.
- **Váltunk „zöld” energiára.** Lehet, hogy egy kicsit drágább, de a kereslet kínálatot generál, és minél nagyobb a kínálat, annál valószínűbb, hogy csökkenni fognak az árak a méretgazdaságosság miatt.

Az autóban

A környezettudatos vezetés 5%-kal csökkentheti az üzemanyag-fogyasztást. Példák az ökológiailag tudatos vezetésre:

- **Indítsunk hideg motorral.** A motor melegítése sok üzemanyagot fogyaszt. Majd induljunk el, adjunk gázt, és amint lehet, kapcsoljunk magasabb sebességre. A magasabb sebességfokozatok hatékonyabbak az üzemanyag-fogyasztás szempontjából.

- **Ellenőrizzük a nyomást a gumiabroncsban.** Ha 0,5 barral kevesebb a kelleténél, az autó 2,5%-kal több üzemanyagot fogyaszt.
- **Használjunk alacsony viszkozitású motorolajat.** A legjobb olajok több mint 2,5%-kal csökkenthetik az üzemanyag-felhasználást és a szén-dioxid-kibocsátást.
- **Szereljük le a tetőcsomagtartót.** Még az üres tetőcsomagtartók is akár 10%-kal növelhetik az üzemanyag-felhasználást és a szén-dioxid-kibocsátást.
- **Lassítsunk.** Ha 120 km/h-nál gyorsabban megyünk, akkor 30%-kal több üzemanyagot fogyasztunk kilométerenként, mintha 80 km/h-val mennénk. Tartsunk egyenletes sebességet, ez kevesebb üzemanyag-fogyasztással jár.

Máshol

- **Utazunk vonattal.** Egy vonaton utazó személy kétharmaddal kevesebb szén-dioxid-kibocsátást okoz, mint egy egyedül autózó személy.
- **Keressünk alternatívákat a repülésre.** A repülés a világ leggyorsabban növekvő szén-dioxid-kibocsátási forrása. Ha repülünk, gondoljunk szén-dioxid-kibocsátásunk „ellensúlyozására” azáltal, hogy egy olyan szervezetet támogatunk, amely a csekély hozzájárulásunkat megújuló energiaforrásokra vagy faültetésre fordítja.
- **Biciklizzünk, sétáljunk, használjunk közös autót, vegyük igénybe a tömegközlekedést, és dolgozzunk távmunkában.**
- **Vásároljunk intelligensen.** Vásároljunk olyan gépeket, amelyek energiatakarékosságot jelző címke van, és nincsenek túl sok csomagolóanyagba burkolva. Válasszunk újrahasznosítható termékeket, helyi és szezonális élelmiszert, valamint üzemanyag-takarékos autókat, amelyek a legkisebb kilométerenkénti szén-dioxid-kibocsátással rendelkeznek.

További olvasnivaló

Energia egy változó világért:
ec.europa.eu/energy/energy_policy/index_en.htm

Éghajlatváltozás:
ec.europa.eu/environment/climat/home_en.htm

„Az EU éghajlatváltozás elleni tevékenységei: a globális fellépés vezetése 2020-ig és azon túl” (tájékoztató füzet):

ec.europa.eu/environment/climat/pdf/eu_action_against_climate_change.pdf

Európai Fenntartható Energia Kampány:
www.sustenergy.org

További részletek az éghajlatváltozásról az Európai Környezetvédelmi Ügynökségtől:
eea.europa.eu/themes/climate

Az Európai Unió

 Az Európai Unió tagállamai

 Tagjelölt országok

Egyéb információk az Európai Unióval kapcsolatban

Keressen online!

Az Europa portál valamennyi hivatalos nyelven tájékoztatást nyújt az Európai Unióval kapcsolatos kérdésekről a következő címen: europa.eu

Keresse fel információs központjainkat!

Európa-szerte több száz helyi EU információs központ működik. Az Önhez legközelebb eső információs központ elérhetőségét megtalálja az alábbi honlapon: europedirect.europa.eu

Hívjon bennünket, vagy írjon nekünk!

A *Europe Direct* megválaszolja az Ön EU-val kapcsolatos kérdéseit. Az információs segélyvonal ingyenesen hívható száma:

00 800 6 7 8 9 10 11 (az EU-n kívülről térítés ellenében hívható a (32-2) 299 96 96-os szám).

A szolgáltatás e-mailben a europedirect.europa.eu honlapon keresztül érhető el.

Olvasson Európáról!

Az Unióval kapcsolatos kiadványokat egyetlen kattintással elérheti az EU-könyvesbolt honlapján: bookshop.europa.eu

Az Európai Unióról további magyar nyelvű információt a következő szervezeteknél és honlapokon találhat:

Az Európai Bizottság Képviselőt

Magyarország

1055 Budapest, Deák Ferenc utca 15.
Tel.: 209 97 00, 209 97 10/Fax: 466 42 21
E-mail: comm-rep-bud@ec.europa.eu
www.eu.hu

Európai Parlament Tájékoztatói Iroda

1055 Budapest, Kossuth tér 1-3. (Országház)
Tel.: 441 66 02/Fax: 441 66 03
E-mail: epbudapest@europarl.europa.eu

Miniszterelnöki Hivatal – EU Kommunikációs Főosztály

A főosztály a tárcák uniós projektjeinek koordinálása mellett a lakossági EU tájékoztatási szolgálat feladatait látja el, amelyek a tartalomszolgáltatást, a felhalmozott és naprakész ismeretek közzétételét, valamint a lakosság uniós kérdéseinek megválaszolását foglalják magukban.

1054 Budapest, Kossuth L. tér 4.

Tel.: 441 33 23/Fax: 441 33 22
www.meh.hu/szervezet/kormkommkozp/eukommunikacio

EU vonal

Az EU vonal az Európai Unióról és tagországairól, a szervezet tevékenységéről és Magyarország európai uniós lehetőségeiről és kötelezettségeiről nyújt információt.

Tel.: (06-80) 38 20 04 (naponta 8 és 18 óra között)
E-mail: info@eu2004.hu
www.euvonal.hu

Európai Információs Pontok (EIP)

Az egész országot átfogó Európai Információs Pontok (EIP) hálózat elsődleges célja a közvélemény naprakész, közérthető és a regionális sajátosságokat is szem előtt tartó tájékoztatása az uniós tagságunkból eredő előnyökről, teendőkről és kihatásokról.

Letölthető EIP-listák: <http://www.meh.hu/szervezet/kormkommkozp/eukommunikacio/tajekoztato/eip20040519.html>

EU Közkönyvtári Hálózat

Gyűjtik, kezelik és terjesztik az Európai Unióval és hazánk csatlakozásával kapcsolatos alap és szakirányú ismereteket tartalmazó kiadványokat, valamint önálló kommunikációs tevékenységet folytatnak a lakosság minden rétege felé.

EU Közkönyvtári Hálózat listája: <http://www.meh.hu/szervezet/kormkommkozp/eukommunikacio/tajekoztato/eukonyvtar20040519.htm>

Országgyűlési Könyvtár, EU Letéti Gyűjtemény

A Letéti Gyűjtemény ingyenes hozzáférést biztosít bárki számára az Európai Unió angol nyelvű hivatalos kiadványaihoz és a közösségi adatbázisokhoz.

1055 Budapest, Kossuth tér 1-3. (Országház)
Tel.: 441 44 75/Fax: 441 48 53
E-mail: pinter@ogyk.hu
www.ogyk.hu

Euro Info Service

Az EU hivatalos kiadványainak és adatbázisainak forgalmazója, az Európa Szerver elnevezésű magyar nyelvű adatbázis működtetője.

1137 Budapest, Szt. István krt. 12. III/1/a.

Tel.: 329 24 87, 329 21 70/Fax: 349 20 53
E-mail: euroinfo@euroinfo.hu
www.euroinfo.hu

ITDH Euro Info Központ

Az Európai Unió által támogatott központ a kis- és középvállalkozások számára nyújt információt és tanácsadást az EU-val kapcsolatban.

1061 Budapest
Andrássy út 12.
Tel.: (36-1) 472 81 30/Fax: (36-1) 472 81 31
E-mail: euroinfo@itd.hu
www.itd.hu

Nemzeti Fejlesztési Hivatal

Magyarország számára is hozzáférhető támogatási alapok felhasználásának koordinációjában játszik kulcsszerepet.

1133 Budapest, Pozsonyi út 56.
Tel.: 237 44 00/Fax: 329 36 37
Információs vonal: (06-40) 20 04 94
www.nfh.hu/

Az Európai Bizottság és az Európai Parlament képviselői irodákat működtet az Európai Unió valamennyi tagországában. Az Európai Bizottságnak ezenkívül az egész világon vannak saját ún. delegációi.

HU

Egyre nő a nemzetközi egyetértés azt illetően, hogy bolygónkon visszafordíthatatlan éghajlatváltozás fog végbe menni, ha nem cselekszünk gyorsan. Az EU már megfogalmazta válaszáat egy integrált energia- és éghajlatváltozási politika formájában, elkötelezte magát az üvegházhatású gázok kibocsátásának legalább 20%-os csökkentése mellett 2020-ig, és ígéretet tett arra, hogy vezető szerepet fog játszani a nemzetközi tárgyalásokon annak

érdekében, hogy még ambiciózusabb célokat fogadjanak el. Ez segíteni fog annak megakadályozásában, hogy a hőmérséklet több mint 2 °C-kal emelkedjen, vagyis arra a szintre, ahonnan a tudósok egyre egybehangzóbb véleménye szerint már nincs visszaút. Ennek a célnak az elérése érdekében sokkal fenntarthatóbb módon kell használnunk energiaforrásainkat, több megújuló energiaforrást kell igénybe vennünk, el kell különíteni és tárolni kell a szén-dioxidot, és sokkal nagyobb figyelmet kell fordítanunk az erdőirtások folyamatának visszafordítására. Mindez talán életmódunk megváltoztatásával fog járni, de nem lesz szükség sem saját, sem a következő generációk életszínvonalának feláldozására.

Kiadóhivatal
Publications.europa.eu

ISBN 978-92-79-06063-2

9 789279 060632